

מסכת ערלה

פרק א

א. הנוטע לסִיג ולקורות, פטור מן הערלה. רבי יוסי אומר, אפלו
אמר הפנימי למאכל והחיצון לסִיג, הפנימי חֵיב, והחיצון פטור:

ב. ית שפאו אבותינו לארץ, מצאו נטוע, פטור. נטעו, אף על פי
שלא כפשו, חֵיב. הנוטע לרבים, חֵיב. רבי יהודה פוטר. הנוטע
ברשות הרבים, והנכרי שנטע, והגזלן שנטע, והנוטע בספינה,
והעולה מאליו, חֵיב בערלה:

ג. אילן ששעקר והסלע עמו, שטפו נהר והסלע עמו, אם יכול
לחיות, פטור, ואם לאו, חֵיב. נעקר הסלע מצדו, או שזעזעו
המחרשה, או שזעזעו ועשאו כעפר, אם יכול לחיות, פטור, ואם
לאו, חֵיב:

ד. אילן ששעקר ונשתיר בו שרש, פטור. וכמה יהא השרש, רבן
גמליאל אומר משום רבי אלעזר בן יהודה איש ברתותא, כמחט
של מתון:

ה. אֵילָן שֶׁנֶּעֱקַר וּבֹו בִּרְכָה, וְהוּא חֵיָה מִמָּנָה, חֲזָרָה הַזְקֵנָה לְהִיּוֹת כְּבִרְכָה. הַבְּרִיכָה שָׁנָה אַחֵר שָׁנָה, וְנִפְסְקָה, מוֹנָה מַשְׁעָה שֶׁנִּפְסְקָה. סְפוּק הַגָּפְנִים, וְסְפוּק עַל גְּבִי סְפוּק, אֵף עַל פִּי שֶׁהַבְּרִיכָה בְּאֶרֶץ, מִתֵּר. רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, מְקוֹם שֶׁכְּתוּבָה יָפָה, מִתֵּר, וּמְקוֹם שֶׁכְּתוּבָה רָע, אָסוּר. וְכֵן בִּרְכָה שֶׁנִּפְסְקָה וְהִיא מְלָאָה פְּרוֹת, אִם הוֹסִיף בְּמֵאֲתִים, אָסוּר:

ו. נְטִיעָה שֶׁל עֵרְלָה וְשֶׁל כָּלֹאִי הַכֶּרֶם שֶׁנִּתְעַרְבוּ בְּנְטִיעוֹת, הֵרִי זֶה לֹא יִלְקֹט. וְאִם לִקֹּט, יַעֲלֶה בְּאַחַד וּמֵאֲתִים, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִתְּכֹן לִלְקֹט. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, אֵף יִתְּכֹן לִלְקֹט וַיַּעֲלֶה בְּאַחַד וּמֵאֲתִים:

ז. הָעֵלִים, וְהַלּוּלָבִים, וּמֵי גָפְנִים, וְסִמְדָּר, מִתְּרִים בְּעֵרְלָה וּבְרִבְעֵי וּבִנְזִיר, וְאָסוּרִים בְּאַשְׁרָה. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, הַסִּמְדָּר אָסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָּרִי. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר, הַמַּעֲמִיד בַּשָּׂרֵף הָעֵרְלָה, אָסוּר. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁמַּעֲתִי בִּפְרוּשׁ, שֶׁהַמַּעֲמִיד בַּשָּׂרֵף הָעֵלִים וּבַשָּׂרֵף הָעֵקָרִים, מִתֵּר, בַּשָּׂרֵף הַפָּגִים, אָסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהֵם פָּרִי:

ח. עֲנֻקוֹקְלוֹת, וְהַחֲרָצִנִּים, וְהַזֵּגִים, וְהַתְּמָד שֶׁלָּהֶם, קָלְפֵי רִמּוֹן וְהַנֵּץ שֶׁלּוֹ, קָלְפֵי אֲגוּזִים, וְהַגֶּרְעִינִים, אָסוּרִים בְּעֵרְלָה, וּבְאַשְׁרָה, וּבִנְזִיר, וּמִתְּרִין בְּרִבְעֵי. וְהַנּוֹבְלוֹת, כֶּלֶן אָסוּרוֹת:

ט. רבי יוסי אומר, נוטעין יחור של ערלה, ואין נוטעין אגוז של
ערלה, מפני שהוא פרי. ואין מרכיבין בכפניות של ערלה: